

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. mai 2024
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa roheline kokkulepe – ülevaade olukorrast ja edasine tegevus = Arvamuste vahetus

Pidades silmas nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) 30. mai 2024. aasta istungit, edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi aruteludokument Euroopa roheline kokkuleppe olukorra ja edasise tegevuse kohta.

Eesistujariigi aruteludokument**Euroopa roheline kokkulepe****Ülevaade olukorrast ja edasine tegevus**

Alates Euroopa rohelse kokkuleppe käivitamisest vähem kui viis aastat tagasi on Euroopa Komisjon ja kaasseadusandjad loonud toetava poliitika- ja õigusraamistiku, et saavutada 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärgid ning hoida Euroopa 2050. aastaks kliimaneutraalsuse ja kestliku majanduse saavutamise kursil. Varsti pärast ametisse asumist kuulutas president von der Leyen välja Euroopa rohelse kokkuleppe¹ kui üldise majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks. Selle strateegia raames võttis komisjon kohustuse tegeleda energia-, kliima- ja keskkonnaprobleemidega ning saavutada kooskõlas Pariisi kokkuleppega 2050. aastaks kliimaneutraalsus.

Sellega seoses leppisid kaasseadusandjad 2024. aastaks kokku paljudes energiaga seotud seadusandlikes algatustes (millest enamik on nüüdseks jõustunud), mille eesmärk on muuta Euroopa energiamaastikku järgnevateks aastateks. Lisaks on liikmesriikide riiklikel energia- ja kliimakavadel oluline roll kogu ELi hõlmavate kokkulepitud eesmärkide ja rohelse kokkuleppe eesmärkide saavutamise tagamisel. Võttes kasutusele esimese üleeuroopalise tulevikku suunatud strateegilise planeerimise raamistiku, aitavad riiklikud energia- ja kliimakavad kaasa poliitika stabiilsusele ja prognoositavusele, pakkudes investoritele vajalikku kindlust, et edendada investeeringuid üleminekuks puhtale energiale.

¹ COM(2019) 640 final.

Kuna puhtale energiale üleminek jõuab rakendamisetappi, tuleb nüüd keskenduda tulemuste kiirele ja ühetaolisele saavutamisele kokkulepitud raamistiku alusel kõigis ELi liikmesriikides.

Hoolimata Euroopa rohelise kokkuleppe esimese viie aasta jooksul tehtud märkimisväärtetest edusammudest on vajalikud täiendavad jõupingutused ELi suuremate 2030. aasta energiatõhususe ja taastuvenergia eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ajakohastatud õigusraamistiku kiire ja täielik rakendamine liikmesriikides, kokkulepitud eesmärkidele vastavate riiklike energia- ja kliimakavade viimistlemine ning eespool nimetatud eesmärkide saavutamist võimaldava ja hõlbustava raamistiku loomine, muu hulgas võrgutaristu kasutuselevõtu kaudu.

Samal ajal on võimalik veelgi tugevdada Euroopa rohelise kokkuleppe praegust raamistikku, et paremini toetada ELi ülemaailmset konkurentsivõimet. Eeltoodut silmas pidades tuleks meelde tuletada, et 17.–18. aprillil kuulutas Euroopa Ülemkogu välja uue Euroopa konkurentsivõime kokkuleppe, et ehitada üles tugev, innovatiivne ja vastupanuvõimeline majandus ning hoogustada liidu konkurentsivõimelist üleminekut kliimaneutraalsusele. Samal ajal kutsusid ELi juhid üles saavutama tõelise energialiidu, tagades rohke, taskukohase ja puhta energiaga varustamise, mis teenib Euroopa energiasuveräänsuse ja kliimaneutraalsuse poole püüdlemise topelteesmärki.

Vaja on täiendavat elektrifitseerimist, et võimaldada kõigis sektorites saavutada rohelise kokkuleppe eesmärgid ning suurendada konkurentsivõimet ja tagada õiglane üleminek kõigile. Seetõttu on elektrivõrkude arendamine ja hästi toimiv tõeline Euroopa energialiit jätkuvalt äärmiselt olulised. Seoses elektrienergia siseturu toimimisega on elektritururaamistiku hiljutisel läbivaatamisel tehtud märkimisväärted edusamme. Üleminek CO₂ heiteta elektrisüsteemile tekitab siiski täiendavaid probleeme.

Seda silmas pidades ning võttes arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe strateegia raames tehtud märkimisväärseid edusamme, soovib eesistujariik Belgia küsida delegatsioonide arvamust järgmise kahe aspekti kohta:

1. Kuidas saaksime kiirendada 2030. aasta energiatõhususe ja taastuvenergia eesmärkide rakendamist? Kas teie arvates on vaja täiendavaid ELi poliitikameetmeid, suuniseid, soovitusi või sihtotstarbelisi rahastamismehhanisme, et toetada teid nende eesmärkide saavutamisel?
2. Kui lähtuda meie aruteludest elektrivõrgutaristu üle, siis milliseid täiendavaid (seadusandlikke ja/või tegevusalaseid) samme on vaja, et saavutada tõeline energialiit?
